

PHẬT NÓI KINH NGHĨA TỨC

QUYỂN HẠ

11- KINH PHẠM CHÍ MÃNH QUÁN

Nghe như vậy:

Đức Phật trụ dưới một cội cây tại thành Ca-duy-la-vệ thuộc vương thổ họ Thích cùng với năm trăm vị Tỳ-kheo đều là bậc A-la-hán, đã cất gánh nặng xuống, văn nghĩa đều thông suốt, không còn phải thọ thân sau.

Bấy giờ từ mười phương thế giới, các vị trời có sức thần diệu cùng vân tập xuống, đến chỗ Đức Phật mong được diện kiến Đức Thế Tôn và chư vị Tỳ-kheo Tăng. Bốn vị Phạm thiên vương cùng bảo với Thiên chúng:

–Các vị Sơ học nên biết, Đức Phật đang trụ dưới một cội cây tại thành Ca-duy-la-vệ thuộc vương thổ dòng họ Thích cùng với năm trăm vị A-la-hán và có cả các vị trời có sức thần diệu ở mười phương thế giới cùng đến để lễ Phật, muốn được chiêm ngưỡng uy thần của Đức Thế Tôn và chư vị Tỳ-kheo. Nay sao ta lại không đến đó để chiêm ngưỡng uy thần của Ngài.

Bốn vị Thiên vương liền cùng Thiên chúng ở cõi trời thứ bảy bay xuống, trong khoảng thời gian một người co duỗi cánh tay đã đến gần bên cạnh Đức Thế Tôn. Tất cả các vị trời đều đến đánh lễ Đức Phật và chư Tỳ-kheo, rồi mỗi vị đều ngồi xuống. Vị Phạm thiên vương thứ nhất ngồi trên tòa nói kệ:

*Nay hội lớn ở giữa rừng
Chư Thiên chiêm bái Thế Tôn
Con nay đến để nghe pháp
Và mong gặp chúng Ứng chân.*

Vị Phạm thiên thứ hai cũng ngồi trên tòa nói kệ:

*Học chúng này nên nhiếp ý
Học và hành theo chánh hạnh
Như xa phu khéo giữ cương
Phòng hộ mắt, tâm tỉnh giác.*

Vị Phạm thiên thứ ba ngồi trên tòa nói kệ:

*Tận lực đoạn bẫy niệm tà
Tâm định tĩnh như gang sắt
Ý quán tịnh, xả cấu trần
Tuệ nhãn sáng, tâm thông suốt.*

Vị Phạm thiên thứ tư ngồi trên tòa nói kệ:

*Dốc lòng quy mạng Thế Tôn
Chết không sinh theo tà ám
Xả thân người sau chuyển sinh
Được thân trời là tai họa.*

Lúc đó, có một vị Phạm chí tên Mãnh Quán ngồi một chỗ trong đại chúng sinh tâm

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

nghi các lời ấy. Đức Phật biết ý niệm nghi ngờ của Phạm chí Mạnh Quán nên hiện ra một Đức Hóa Phật, dung tướng đẹp đẽ tuyệt trần, mọi người thấy qua đều hoan hỷ. Ngài có ba mươi hai tướng của Bạc Đại Nhân, thân tỏa ra ánh sáng màu hoàng kim, vận Đại y, trên y cũng tỏa ánh sáng như thế. Đức Phật Hóa thân hướng về Đức Phật chấp tay nói kệ khen:

*Ai mong hiểu việc, cần biết
Muốn Thắng Tuệ nên tự thuyết
Người nắm rõ được pháp này
Câu chánh hạnh, đừng hiểu sai.
Chấp như vầy sinh tranh cãi
Cho người mê, ta tuệ sáng
Bình đẳng thuyết lời thật tâm
Tất cả là lời thiện thuyết.
Không hiểu rõ pháp Hữu, Vô
Mê, vô tuệ, không trí sáng
Đều khổ, mê, xa tuệ rạng
Các niệm tâm đều u ám.
Bỏ niệm chấp, hành theo đó
Tuệ được tịnh, ý thiện lành,
Lâm chấp đó, tuệ suy giảm
Mọi chấp trước cần lắng tịnh.
Không chấp ngã là tối thắng
Chuyển tâm si, không bị buộc
Điều tự thấy cho chánh chân
Thân tự si, thêm ngã chấp,
Tự nói pháp độ vô cùng
Tự thân không, tham trộm lấy
Tám niệm si mãi chuyển xoay
Học điều gì cũng vô lý.
Tuệ quán suốt hữu và vô
Rõ chân lý không ngược đối
Theo tư ý, chưa đạt lý
Nên học mãi vẫn lắng tâm.
“Đạt không nói là pháp gì?”
“Ai là bậc thuyết lý chân?”
“Cần theo gì đạt viên lý?”
“Từ đâu khởi ý thức sinh?”
“Tâm chưa thoát sao nói thoát?”
Từ dị tưởng khởi phân suy
Mắt thấy cảnh liền bị trói
Thức đối lừa chấp thành hai.
Nghe, thấy chỉ bởi ý hành
Đắm dục, thức tạo tranh chấp
“Ngưng thắm suy phải quán gì?”
Do si ấy càng chấp thủ.*

“Đã si mê sao thuyết lý?
Người thuyết lý nên tuệ rạng”
Ta cũng tự thuyết thiện pháp”
Tranh công người oán liền sinh.
Mãi tà kiến theo lầm thầy
Trí tà ác luôn lôi kéo
Thường phỉ báng không ngừng nghĩ:
“Ta trì giới luôn quang minh.”
Thấy chân lý, tà không thẹn
Có tự thẹn, trí sáng hiện.
Mọi chấp trí do phân biệt
Lòng si mê không trí hạnh:
“Ta theo để nên tuyên thuyết
Khiến mọi người tự tịnh pháp.”
Chấp theo đó bị loạn tâm
Do niệm ấy khổ, ô nhiễm
Theo dị hành được hiểu tịnh
Tuy như thế không toàn tịnh.
Chúng dị học nghe ngổi an
Lòng tham, ngã thêm kiên cố
Tự ngã nặng nên phòng tham
Có si mê, nào được thuyết.
Tùy lời thuyết chưa tịnh thanh
Nhưng độ người thành pháp diệu
Đạt lý rồi giảng tự tại
Dù cõi trần đầy loạn suy
Rời tất cả không khởi niệm
Không diệu ngữ vẫn tuyên thuyết.

Phật nói kinh Nghĩa Túc này xong, các Tỳ-kheo đều hoan hỷ.

M

12- KINH PHẠM CHÍ PHÁP QUÁN

Nghe như vậy:

Đức Phật trụ dưới một cội cây tại thành Ca-duy-la-vệ, vương thổ dòng họ Thích cùng với năm trăm vị Tỳ-kheo đều đã đạt quả Ứng chân, đã đặt gánh nặng xuống, theo nghĩa tự chứng, không còn tái sinh.

Khi ấy các vị trời có sức thần diệu ở mười phương thế giới đến lễ Phật muốn xem đức độ của Thế Tôn và chư Tỳ-kheo Tăng. Bốn vị Thiên vương ở tầng trời thứ bảy cùng bảo các Thiên chúng:

–Học chúng nên biết, Đức Phật đang trụ dưới một cội cây tại thành Ca-duy-la-vệ, vương thổ dòng họ Thích cùng năm trăm vị Chân nhân, và có cả các vị trời có sức thần diệu ở mười phương thế giới đều đến lễ Phật, muốn xem uy thần của Đức Thế Tôn và chư Tỳ-kheo. Chúng ta nay sao không đến để xem uy thần của Ngài.

Bốn vị Thiên vương liền cùng Thiên chúng ở tầng trời thứ bảy bay xuống, trong

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

khoảng thời gian một người co duỗi cánh tay đã đến bên cạnh chỗ Đức Phật. Các vị cùng tới lễ Phật và các vị Tỳ-kheo Tăng rồi mỗi người ngồi trên tòa của mình. Vị Phạm thiên thứ nhất ngồi trên tòa nói kệ:

*Nay hội lớn ở giữa rừng
Chư Thiên chiêm bái Thế Tôn
Con cũng đến để nghe pháp
Và mong gặp chúng Ứng chân.*

Vị Phạm thiên thứ hai ngồi trên tòa nói kệ:

*Học chúng này nên nhiếp ý
Học và hành theo chánh hạnh
Như xa phu khéo giữ cương
Phòng hộ mắt, tâm tỉnh giác.*

Vị Phạm thiên thứ ba ngồi trên tòa nói kệ:

*Tận lực đoạn bầy niệm tà
Tâm định tĩnh như gang sắt
Ý quán tịnh, xả cấu trần
Được tuệ nhãn, tâm thông suốt.*

Vị Phạm thiên thứ tư ngồi trên tòa nói kệ:

*Dốc lòng quy mạng Thế Tôn
Chết không sinh theo tà ám
Xả thân người sau chuyển sinh
Được thân trời là tai họa.*

Trong chúng hội lúc đó, có một Phạm chí tên Pháp Quán cũng ở trong đại chúng suy nghĩ việc đó, thấy bậc đã giải thoát nơi Nê-hoàn mà còn có thân thể nên sinh ý nghi ngờ. Phật biết Phạm chí Pháp Quán sinh niệm nghi nên hiện ra một Đức Hóa Phật, dung tướng đẹp đẽ tuyệt trần, mọi người xem qua đều hoan hỷ, có ba mươi hai tướng của Bậc Đại Nhân, thân tỏa ra ánh sáng màu hoàng kim, vận Đại y, trên y cũng tỏa ánh sáng như thế. Đức Hóa Phật hướng về Đức Phật chấp tay, nói kệ khen:

*Theo nhân duyên hiện có nói
Như đã đạt đến điều thiện
Niệm ta, người cũng nhẹ qua
Hay cũng trú trong duyên thiện.
Không tự tri nên xấu hổ
Do tranh biện nói thành hai
Biết như thế nên xả bỏ.
Quán nguyện yên, không loạn xú
Mọi việc bình như đất phẳng
Chưa tỏ phân nên đẳng tâm
Theo điều gì sinh phân biệt?
Điều nghe thấy chớ tác tướng
Nương đắm chúng khởi ác tâm
Chỉ hướng niệm theo nghe, thấy
Cả hai tịnh, ai tỏ sáng?*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Chưa trừ ái, thân hoàn thân
Vì chấp giới phạm thanh tịnh
Quán và hành cùng thông suốt
Theo đó tu nên niệm tịnh.
Cần sợ trần nương thiện thuyết
Lìa chân lý cầu tu tập
Tất cả tội do duyên ấy
Theo đúng lời, siêng cầu tịnh.
Vì quên nghĩa, khổ luân hồi
Nỗ lực cầu cũng không nói
Theo mất hành và tư duy
Trầm sinh tử cũng từ đây.
Tuệ như thật, thuyết như thật
Giới hạnh đó đều xả bỏ
Tội hay phước cũng xa lìa
Tịnh, bất tịnh không niệm tưởng,
Không nhiễm ô, không chấp tịnh
Tu pháp đó vượt thế trần.
Nói không hành vì khinh thị
Niệm như thế liền biến tâm
Tà lợi trần đều hoặc nhiễm.
Vì chấp ấy nên tự xưng
Thấy thiện pháp là dục cấu
Tâm phân biệt chuyển tương tranh
Tự thân hành không ô nhiễm
Với lời thế đều không ngại
Với các pháp không sở hữu.
Người không tuệ thuyết pháp tịnh
Mãi bị trói tâm cố chấp.
Chư Thế Tôn hành vắng lặng
Trí vô sư thuyết chân pháp
Không pháp hành chỉ tự thuyết
Vì nhất tâm nên đều tịnh.
Nói pháp ấy, cũng phê bình
Vì sở kiến đọa chấp tịnh
Tự thân chịu oán niệm khởi.
Trí muốn thắng nói lời kiêu
Cần giải thoát điều chấp trước
Không nương tựa, niệm bất tín
Nguồn cội ấy do ham nói.
Chấp tịnh hạnh, niệm chưa trừ
Quán thế trần theo danh sắc
Lấy trí đó mà lãnh thọ
Bị dục nhiễm, ngã tướng sinh.
Chẳng chịu theo pháp thiện tịnh

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Có tuệ hạnh, đấm Hữu vô
Lòng biết chánh vẫn thủ chấp
Thấy vô nhiễm là pháp hành.
Vượt tướng loạn không thọ lãnh
Tuệ ý giải, đến vô sinh
Không phân biệt theo thức trần
Phòng chấp trước như cửa đóng
Chỉ hành quán, không thủ chấp.
Thế tôn đoạn tâm luyến trần
Mọi niệm tướng đều không vương
Tịnh với loạn đều xả niệm.
Mọi suy hoại của phàm phu
Bỏ thành cũ không xây mới
Không có dục sao đấm trước?
Thoát tà tín vượt dũng mãnh
Đã giải thích thế, phi thế
Với vạn pháp không còn nghi
Với sở tri, nào niệm tướng?
Buông gánh nặng thành Chánh Giác
Không lỗi nguyện luôn an trụ.*

Phật nói kinh Nghĩa Túc này xong, các Tỳ-kheo đều hoan hỷ.

M